

Byla C-299/19**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2019 m. balandžio 11 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunale ordinario di Torino (Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. kovo 9 d.

Ieškovė:

Techbau SpA

Atsakovė:

Azienda Sanitaria Locale AL

Pagrindinės bylos dalykas

Bendrovės pareikštas ieškinys vietos sveikatos paslaugų įmonei (viešosios valdžios institucijai), siekiant, kad jai būtų sumokėti delspinigiai, apskaičiuoti taikant nacionalinės teisės aktuose dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (Įstatyminis dekretas Nr. 231/2002 arba *ratione temporis* galiojusiame Viešojo pirkimo sutarčių kodekse), ir, kuriuos minėta viešosios valdžios institucija laiko netaikytiniais šiai bylai, nes sutartis su minėta bendrove yra viešojo darbų pirkimo sutartis, nustatyta norma.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas yra galima Įstatyminio dekreto Nr. 231/2002, o konkrečiai jo 2 straipsnio 1 dalies a punkto neatitiktis Direktyvai 2000/35/EB, konkrečiai jos 2 straipsnio 1 punktui, nes pagal šio dekreto nuostatas viešojo darbų pirkimo sutartys, kaip jos apibrėžtos Direktyvoje 93/37/EEB, nepatenka į jo taikymo sritį.

Prejudicinis klausimas

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prašoma išaiškinti, ar pagal Direktyvos 2000/35/EB 2 straipsnio 1 dalį yra draudžiamos tokios nacionalinės teisės nuostatos kaip 2002 m. spalio 9 d. Įstatyminio dekreto Nr. 231 2 straipsnio 1 dalies a punktas, pagal kurį sąvoka „komerciniai sandoriai“ – t. y. sutartys, kurių „vienintelis ar vyraujantis dalykas yra prekių tiekimas ar paslaugų teikimas už atlygį“ neapima darbų pirkimo tiek viešajame, tiek privačiajame sektoriuose, o konkrečiai viešojo darbų pirkimo, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 93/37/EEB, todėl šiems pirkimams minėtas dekretas nėra taikomas?

Sąjungos teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/35/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose, ypač jos 2 straipsnis.

1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 93/37/EEB dėl viešojo darbų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo, ypač jos 1 straipsnis.

2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, ypač jos 11 konstatuojamoji dalis.

Nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

2002 m. spalio 9 d. *Decreto Legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, „Attuazione della direttiva 2000/35/CE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali“* (Įstatyminis dekretas Nr. 231 „Direktyvos 2000/35/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose įgyvendinimas“), ypač jo 1 ir 2 straipsniai.

2012 m. lapkričio 9 d. *Decreto legislativo n. 192 „Modifiche al decreto legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, per l'integrale recepimento della direttiva 2011/7/UE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali, a norma dell'articolo 10, comma 1, della legge 11 novembre 2011, n. 180“* (Įstatyminis dekretas Nr. 192 „2002 m. spalio 9 d. Įstatyminio dekreto Nr. 231 dėl visiško Direktyvos 2000/35/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose įgyvendinimo perkėlimo į nacionalinę teisę pagal 2011 m. lapkričio 11 d. Įstatymo Nr. 180 10 straipsnio 1 dalį pakeitimai“).

2006 m. balandžio 12 d. *Decreto Legislativo n. 163, „Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE“* (Įstatyminis dekretas Nr. 163 „Viešojo darbų, paslaugų ir prekių pirkimo sutarčių sudarymo įgyvendinant direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB kodeksas“).

2014 m. spalio 30 d. *Legge 30 ottobre 2014, n. 161, „Disposizioni per l'adempimento degli obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia all'Unione europea - Legge europea 2013-bis“* (Įstatymas Nr. 161 „Iš Italijos narystės Europos Sąjungoje kylančių pareigų vykdymo nuostatos – Europos deleguotasis įstatymas 2013-bis), ypač jo 24 straipsnis.

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso apibūdinimas

- 1 *Azienda Sanitaria Locale di Alessandria* (Aleksandrijos vietinė sveikatos priežiūros paslaugų įmonė, toliau – ASL) ir *Techbau S.p.A.* (toliau – *Techbau*) 2010 m. balandžio 29 d. sudarė pirkimo sutartį, kurios bendra suma lygi 7 487 719,49 EUR. Sutarties dalykas yra Kazale Monferato *Ospedale Santo Spirito* skirto iš anksto pagaminto modulinio operacinio bloko tiekimas ir visiškas įrengimas. Pagal konkurso specialiąsias specifikacijas įmonė turi teikti tokią paslaugą: tiekti operacinį bloką, kurį sudaro 6 operacinės, pastatyti atraminę konstrukciją, suprojektuotą pagal specialiosiose specifikacijose nustatytus reikalavimus, ir atlikti visus tiekimui įvykdyti reikalingus inžinerinius bei įrengimo darbus.
- 2 ASL sumokėjo sutartyje nurodytą sumą, bet gerokai vėliau nei buvo nustatyta konkurso specialiosiose specifikacijose. *Techbau* apskaičiavo, jos nuomone, mokėtiną 197 008,65 0EUR delspinigių sumą ir kreipėsi į teismą, prašydama ją priteisti.
- 3 *Techbau* prašo priteisti iš ASL minėtą delspinigių sumą, apskaičiuotą taikant Įstatyminiame dekrete Nr. 231/2002 nustatytą normą, arba 93 452,31 EUR sumą pagal *ratione temporis* galiojusį Viešojo pirkimo sutarčių kodeksą (t. y. Įstatyminį dekretą Nr. 163/2006).

Esminiai pagrindinės bylos šalių argumentai

- 4 ASL teigia, kad sutartis su *Techbau* yra viešojo darbų pirkimo sutartis, todėl nepatenka į Įstatyminio dekreto Nr. 163/2006 taikymo sritį.
- 5 *Techbau*, priešingai, teigia, kad pagal vyravimo kriterijų (73 % sutartos sumos mokėtina už tiektas prekes, 27 % – už suteiktas paslaugas), visa viešojo pirkimo sutartis turėtų būti laikoma prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sutartimi, todėl jai akivaizdžiai taikytinas Įstatyminis dekretas Nr. 231/2002.

Trumpas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 6 *Tribunale ordinario di Torino* teigia, kad ASL konkrečiai neginčijo vėlavimo mokėti, dėl kurio *Techbau* pateikė skundą.
- 7 Dėl šalių sutarties pobūdžio prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas laikosi nuomonės, kad tai yra darbų pirkimo sutartis, todėl remiasi

suformuota nacionalinių administracinių teismų jurisprudencija, pagal kurią tuo atveju, jeigu tikrasis ir pagrindinis sutarties realus ir vyraujantis dalykas yra *opus unicum* realizavimas, ji laikytina darbų pirkimo sutartimi, o medžiagos tiekimas yra tiesiog vienas iš darbo atlikimo elementų.

- 8 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, remiantis prie sutarties pridėtomis konkurso specialiosiomis specifikacijomis, ASL paprašė iš esmės konkrečiai pakoreguoti darbą, o tai aiškiai rodo, kad buvo vykdoma darbų pirkimo sutartis.
- 9 Taigi aptariamai sutarčiai taikytinas Įstatyminis dekretas Nr. 231/2002.
- 10 Aptariamų įvykių metu galiojusia Įstatyminio dekreto Nr. 231/2002 versija į Italijos teisę buvo perkelta Direktyva 2000/35/EB.
- 11 Nagrinėjamas klausimas yra susijęs su tikslesniu minėto dekreto taikymo srities apibrėžimu atsižvelgiant į sutarties dalyką.
- 12 Įstatyminio dekreto Nr. 231/2002 taikymo sritis apima „visus mokėjimus, kuriais atlyginama už komercinius sandorius“ (1 straipsnio 1 dalis), o „komerciniai sandoriai“ jame apibūdinti kaip „bet kokios įmonių arba įmonių ir viešosios valdžios institucijų sutartys, kurių vienintelis ar vyraujantis dalykas yra prekių tiekimas ar paslaugų teikimas už atlygį“ (2 straipsnio 1 dalies a punktas).
- 13 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mini įvairias nacionalines nuomones (išdėstytas *Autorità garante per i Lavori pubblici* (Viešojo darbų pirkimų priežiūros tarnyba), *Autorità Nazionale Anti Corruzione* (Nacionalinės antikorupcijos institucija), jurisprudencijoje), pagal kurias Įstatyminis dekretas Nr. 231/2002 darbų pirkimui netaikomas (nei viešajame, nei privačią sektoriuje), bet nurodo, kad joms nepitaria.
- 14 Jo nuomone, toks požiūris yra nepakankamas, nes pagal jį žodžių junginio „prekių tiekimas arba paslaugų teikimas“ reikšmė, siekiant apibrėžti Įstatyminio dekreto Nr. 231/2002 taikymo sritį, turi būti nustatoma tik vadovaujantis vidaus teisės norma ir neatsižvelgiant į tai, kad Įstatyminiu dekretu Nr. 231/2002 į Italijos teisę perkelta Direktyva 2000/35/EB, todėl jame vartojamam žodžių junginiui „prekių tiekimas arba paslaugų teikimas“ turi būti priskiriama tokia reikšmė, kokią jis turi Sąjungos teisės sistemoje.
- 15 Tuo tikslu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas analizuoja Direktyvą 2000/35/EB ir tvirtina, kad siekiant nustatyti, ar darbų pirkimą apima sąvoka „paslaugų teikimas“, ji turi būti aiškinama savarankiškai, remiantis direktyva ir ES teise.
- 16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pažymi, kad minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 punkte, siekiant apibrėžti sąvoką „viešosios valdžios institucija“, joje daromos nuorodos į kitas direktyvas, visų pirma

Direktyvą 93/37/EEB, kuria reglamentuojamos būtent viešojo darbų pirkimo sutartys.

- 17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, akivaizdu, kad nėra jokios priežasties taikyti Direktyvoje 93/37/EEB nustatytą sąvoką „viešosios valdžios institucija“, jeigu darbų pirkimas yra nesusijęs su sąvoka „komercinis sandoris“, kuria apibūdinamas „prekių tiekimas arba paslaugų teikimas“, taigi ir su pavėluotiems mokėjimams taikoma tvarka.
- 18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas taip pat mini Direktyvą 77/388/EEB, pagal kurios 2 straipsnį „prekių tiekimas ar paslaugų teikimas“ yra apmokestinamas PVM, ir Direktyvą 2006/112/EB, nurodydamas, kad niekas nėra išreiškęs abejonės dėl to, ar darbų pirkimas irgi apmokestinamas PVM, žinoma, kaip paslaugų teikimas.
- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo teigimu, remiantis šiais argumentais Direktyvos 2000/35/EB 2 straipsnio 1 punktą galima pagrįstai aiškinti taip, kad sąvoka „prekių tiekimas ar paslaugų teikimas“ apima ir darbų pirkimą tiek viešajame, tiek privačiajame sektoriuose, ir konkrečiai – viešąjį darbų pirkimą, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 93/37/EEB.
- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas taip pat atsižvelgia į Direktyvą 2011/7/EB, ypač jos 11 konstatuojamąją dalį, ir todėl daro išvadą, kad ja buvo patvirtinta pavėluotiems mokėjimams taikomų teisės aktų taikymo sritis, specialiai aprėpiant ir tas sritis, kurios patenka į sąvoką „prekių tiekimas ir paslaugų teikimas“, bet valstybės narės galėjo jų neįtraukti į nacionalinės teisės aktus.
- 21 Kadangi nagrinėjamu atveju Italijos teisės akte, kuriuo į Italijos teisę perkelta Direktyva 2000/35/EB (t. y. Įstatyminiu dekretu Nr. 192/2012), darbų pirkimas nėra visiškai aiškiai įtrauktas į teisės aktų dėl pavėluotų mokėjimų taikymo sritį, šis teisės aktas neatitinka Sąjungos teisės nuostatų.
- 22 Po to, kai buvo pradėta pažeidimo tyrimo procedūra prieš Italiją (EU PILOT/5216/13/ENTR), Italijos valstybė ištaisė padėtį, 2014 m. spalio 30 d. *Legge n. 161* (Įstatymas Nr. 161) (konkrečiai 24 straipsnyje) pateikdama autentišką Įstatyminio dekreto Nr. 231/2002 2 straipsnio 1 dalies a punkto išaiškinimą, todėl galima nebesiginčyti dėl to, kad darbų pirkimas patenka į Sąjungos teisės aktų dėl pavėluotų mokėjimų taikymo sritį.
- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas visgi pažymi, kad, kadangi Įstatyme Nr. 161/14 Įstatyminio dekreto Nr. 231/2002 2 straipsnio 1 dalies a punktas aiškinamas taip, kad jis pakeičiamas Įstatyminio dekreto Nr. 192/2012 1 straipsnio 1 dalies b punktu, ir kadangi minėtame įstatyme nėra nustatyta jokia tikslė ir konkretė pereinamojo laikotarpio tvarka, kuria įstatymo taikymo sritis būtų išplėsta įtraukiant sutartis, sudarytas iki pastarojo įstatymo, kurį reikia išaiškinti, įsigaliojimo, neaišku, ar Įstatyminio dekreto Nr. 231/2002 2 straipsnio 1 dalies a punktas turėtų būti taikomas iki 2013 m. sausio 1 d.

sudarytoms viešojo darbų pirkimo sutartims (ar tikrai sutartims, kurios buvo sudarytos įsigaliojus Įstatyminiam dekretui Nr. 192/2012, t. y. po 2013 m. sausio 1 d.).

- 24 Atsižvelgdamas į tai, kas pirmiau išdėstyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, kad siekiant Įstatyminio dekreto Nr. 231/2002 2 straipsnio 1 dalies a punktą taikyti nepažeidžiant Sąjungos teisės nuostatų, svarbiausia nustatyti, ar Direktyvoje 2000/35 vartojama sąvoka „komerciniai sandoriai“ apima darbų pirkimo tiek viešajame, tiek privačiajame sektoriuje sutartis, ir konkrečiai viešojo darbų pirkimo sutartis, minimas Direktyvoje 93/37/EEB.

DARBINIS VERTINIMAS